

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

לקט ארון הספרים היהודי - 14442

תאריך עדכון אחרון 06-01-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מחשבת ישראל

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): נועם לב־אל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: noam31189@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד', בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בשיעור נתחיל בהיכרות עם ארון הספרים היהודי, נעיין בטקסטים מכוונים ותנועות דתיות מהפכניות בהיסטוריה היהודית, ונשתדל להבינם לאור זמנם ומקומם. נלמד לקרוא את המקורות הראשוניים (הטקסטים עצמם), לשאול אותם שאלות ולחתור למציאת פתרונות. נבקש גם להבינם ולעמוד על מקומם לאור ההקשר ההיסטורי והתרבותי בו נכתבו. בכך יסייעו בידינו המקורות המשניים (ספרות המחקר), שחלק מהם ייקראו ויידונו בכיתה.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא להעניק לסטודנטיות ים היכרות ראשונית עם ארון הספרים היהודי ועם זרמים עיקריים בהגות היהודית לתולדותיה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

במהלך הקורס ירכשו הסטודנטיות ים מיומנויות קריאה וכתיבה אקדמית, ויושם דגש על ניתוח מקורות ראשוניים. בעיוננו בספרות המחקר נבקש לאתר מה הטענה המרכזית של החוקר.ת, מה החידוש בטענה, על מה הוא מבוסס (מקורות חדשים, שאלות חדשות, תיאוריות חדשות וכד') וכיצד מוכיח.ה החוקר.ת את צדקתו.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, קריאת טקסטים בכיתה ודיון.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

[התכנית נתונה לשינויים בהתאם לקצב התקדמות הקורס].

חלק ראשון:

1. מבוא: תכנית הקורס. מהם מדעי היהדות באקדמיה?

2. מקרא: חטא עץ הדעת - מבטים מכיוונים שונים.

3. מקרא: עקידת יצחק, דמות האל ומיתוס יהודי.

4. מקרא: הנביא - אדם בין שמים לארץ.

5. ספרות בית שני והמשנה: חכמים, כהנים, חסידים וקנאים במאבק על סמכות - זרמים וקבוצות יהודיות בתקופת בית שני.

-
6. תלמוד: ארבעה שנכנסו לפרדס, ספרות סוד ומעשה מרכבה בספרות חז"ל.
 7. תלמוד: 'אחר' - אלישע בן אבויה (ור' מאיר) בפרספקטיבות משתנות.
 8. תלמוד: איך חג נולד? גלגוליו של חג החנוכה בספרות חז"ל.
 9. רמב"ם: האל האריסטוטלי וההלכה היהודית.
 10. רמב"ם: סודו של מורה נבוכים?
 11. ראשית הקבלה: סקירה היסטורית ותורת הספירות.
 12. ספרות הזוהר: 'הזוהר אינו ספר ואין לו מחבר' - על הקורפוס, תולדותיו ותכניו. סיכום הסמסטר והכנה למטלת האמצע.

חלק שני:

1. מבוא: כשהגות נכנסת להיסטוריה. קבלת צפת: הקהילות הזוהריות של צפת.
2. קבלת צפת: ר' משה קורדובירו, התגבשות 'הקבלה הספרדית' וספרות מוסר (קבלית).
3. הלכה בצפת: מפעלו ההלכתי של ר' יוסף קארו.
4. קבלת צפת: האר"י - עליו ועל תורתו.
5. מגמות מרכזיות בפרשנות התלמוד ובספרות הפסיקה.
6. שבתאות: שבתי צבי - חייו, משיחיותו ופגישתו עם ר' נתן העזתי.
7. שבתאות: משיח מומר - תגובות והסברים להמרת שבתי צבי.
8. חסידות: רקע היסטורי והתגבשות 'התנועה'. הבעל שם טוב ודימויו ההיסטוריים.
9. חסידות: אגרת הקודש של הבעש"ט - עליית נשמה, משיחיות ותיקון.
10. הציונות הרוחנית: מקומה של המורשת היהודית בתנועה הציונית.
11. רנסנס יהודי בתנועה הקיבוצית.
12. דיון מסכם: מה המחיר ששילמה היהדות בעבור הציונות? הכנה למטלת הסיום.

חומר חובה לקריאה:

סילבוס מפורט יימסר בתחילת הקורס.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 50 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 30 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 20 %
מטלות

מידע נוסף / הערות: